

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. III. Non licet offerre Sacrificium nomine Christi, vel Ecclesiæ pro
excommunicatis non toleratis, nisi in generali pro excommunicatis non
toleratis, nisi in generali pro totius mundi falure. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

non baptizatis mortuis in peccato originali, vel mortali actuali, alioquin contradiceret fidei Catholicæ, & Ecclesiasticæ regulæ. Ipse enim Vasquez admittit nostram sententiam esse probabilem, & Ecclesiam antiquitus fuisse illam secutam, offerendo pro Catechumenis vivis, fortè adhuc peccatoribus, ut gratiam Baptismi acciperent, quâ tandem pervenirent ad regnum cælorum.

Et putas, quia erit contrarium fidei Catholicæ & Ecclesiasticæ regulæ, si offeratur pro Catechumenis vivis jam justificatis per Baptismum flaminis, vel in gratia defunctis? Nequit illa esse mens D. Augustini, maxime si agamus de fructu tantum impetrationis; imò & de omni fructu, cum salvâ fide Catholicâ plures id doceant.

43. Olim pro gentilibus offerebatur Sacrificium.

Esdræ 1. c. 6. 1. Machab. c. 12. 2. Machab. c. 31.

Igitur neque auctoritas, neque ratio cogit nos excludere à communibus suffragiis Ecclesiæ Catechumenos, aut alios infideles vivos, adeoque pro ipsis offerri potest Sacrificium Missæ, sicut olim pro Gentilibus oblatum legitur Sacrificium veteris Legis: Esdræ 1. cap. 6. pro Dario. 1. Machab. cap. 12. pro Spartiatis, & 2. Machab. 3. pro Heliodoro. Valeat quantum valere potest, sive ex opere operantis, sive ex opere operato: haud enim in video ipsis aliquem effectum, ne oculus meus nequam sit, quia Dominus bonus est.

Sed numquid quæ infidelium, id est, non baptizatorum, eadem est ratio excommunicatorum?

CONCLUSIO III.

Non licet offerre Sacrificium nomine Christi, vel Ecclesiæ pro excommunicatis non toleratis, nisi in generali pro totius mundi salute. Valet tamen quod aliter nomine Christi gestum fuerit: uti etiam valet & licet quod Sacerdos nomine suo facit.

44. Probatur 1. pars Conclus. ex jure Canonico. cap. A nobis de Sentent. Excom.

PRIMA pars probatur ex jure Canonico extra de Sententia Excommunicationis cap. A nobis 28. ubi Innocentius III. interrogatus, utrum si aliquis excommunicatus, in quo indicia fuerunt penitentia manifesta, nec per eum steterit, quò minus reconciliaretur Ecclesiasticæ unitati, non suscepto beneficio absolutionis discesserit, pro absoluto ab Ecclesia sit habendus: & utrum pro tali recipienda sit eleemosyna, & à fidelibus sit orandum? Respondet: *Quantumcumque se quis inramento*

præsito, quod Ecclesiæ mandato pareret, humiliter curaverit, quantum cumque penitentia signa præcesserint, si tamen morte præventus absolutionem non potuerit beneficium obtinere, quamvis absolutus apud Deum fuisse credatur, nondum tamen habendus est apud Ecclesiam absolutus. Igitur pro tali non est recipienda eleemosyna, neque à fidelibus orandum.

Probatur Consequentia ex cap. Sacris 38. eodem titulo, ubi præfatus Pontifex Archiepiscopo Strigoniensi scribit in hæc verba: *Licet is, qui voluntarius excommunicatio illis communicaverat, qui cum omnibus fautoribus & participibus suis excommunicationis sententia sunt adstricti, ad eor rediens, de mandato Ecclesiæ excommunicator, quos prius severat, expugnaverit, non tamen priusquam absolutionis gratiam perceperit, habendus est absolutus: nec si occumbat in huiusmodi bello, sunt absolutiones vel oblationes recipienda pro eo, vel orationes Domino porrigende, nisi cum de ipsius viventis penitentia per evidentia signa confuerit, & iuxta consuetudinem constitutionis nostræ tenorem defuncto etiam absolutionis beneficium impendatur.*

Ex quibus iuribus probant communiter Doctores excommunicatum excommunicatione majori, de quo intelligitur Conclusio, ex intentione & voluntate Ecclesiæ omnibus suffragiis communibus privatam esse. Suffragia autem communia vocant orationes, quæ offeruntur nomine Ecclesiæ, Indulgentiæ, & Sacrificium, quod etiam nomine Ecclesiæ offertur, ut supra cum Scoto diximus. Ergo illicite offertur Sacrificium pro excommunicatis non toleratis nomine Christi, aut Ecclesiæ; quia contra prohibitionem Ecclesiæ.

Nihilominus quia multa fieri prohibentur, que si facta fuerint obtinent roborem firmitatem, cap. de Apostolicam de Reg. valet quod nomine Christi gestum fuerit; quia quoad illam actionem, id est, validam applicationem Sacrificii, non dependet Sacerdos ab Ecclesia; sicut nec ad valide consecrandum, aut ungendum, de quo infra uberius tractabimus.

Cæterum, quia Ecclesia expressè contradicit, & non vult ullum fructum ex parte sua excommunicato provenire, patet totum, quod nomine ejus sit, esse invalidum; secus quod sit nomine Christi: quia Christus in quocumque Sacrificio, quantumcumque perverlo ex parte Sacerdotis, semper est principalis offerens, neque potest esse verum Sacrificium, quod in persona ejus non offertur, ut enim superius ex Florentino dictum fuit, Sacerdos in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum: ergo etiam in persona Christi loquens hoc conficit Sacrificium: ergo sicut non potest conficere Sacramentum, tamen vellet, nisi in persona Christi; ita neque offerre Sacrificium, nisi in persona Christi, quia ipsa confectio Sacramenti, eaque sola, est Sacrificium.

Si autem à me queritur, unde sciam, quod Eccle-

Ecclesia prohibet sacrificium offerri pro excommunicatis in persona Christi.

Sacerdos absolvens potest dicit minister Ecclesie.

47.

Ecclesia prohibet ad quem exterram substatem intentionem in interiore. Clemens. I. de Statu Monach.

48. Licetum est privatum pro excommunicatis orare.

etiam sacerdotum Missa.

Probat.

Confirmat.

Ecclesia prohibet Sacerdoti offerre Sacrificium pro excommunicatis in persona Christi. Respondeo citius: quia etiam sub illa ratione est minister publicus, & dicitur minister Ecclesie, hoc respectu, quia est datus à Christo Ecclesie, ut Sacrificium pro illa offerat, & inter Deum & ipsam intercedat in persona Christi.

Quomodo etiam Sacerdos absolvens dicitur potest minister Ecclesie, id est, datus à Christo Ecclesie ad illud munus, quod ad communem utilitatem pertinet, quamvis in eo exercendo non gerat personam Ecclesie, sed Christi. Sicut ergo Ecclesia prohibet Sacerdoti, ne absolvat excommunicatum, quamvis illud ministerium faciat in persona Christi, ita prohibet ne pro excommunicato offerat in persona Christi; quia hoc totum est publicum ministerium Ecclesie, ad quam pertinet disponere de omnibus, quæ spectant ad convenientem usum ejus.

Nec te turbet, quod nuper vidi aliquem turbare; nimirum hoc argumentum: Ecclesia non potest præcipere actus merè internos; ergo non potest prohibere oblationem Sacrificii nomine Christi pro excommunicatis non toleratis.

Non, inquam, hoc argumentum te turbet: haud enim difficilem habet solutionem; puta, Ecclesiam posse prohibere actum externum, ut substat huic vel illi intentioni, alioquin merè interna. Patet; quia de facto Clement. I. de Statu Monach. excommunicat Monachum, qui sine licentia Superioris confert se ad Curiam Regiam intentione accusandi Superiorem, de quo plura Sectione ultimâ conclus. 6.

Supereft tertia pars Conclusionis, quæ facillimè probatur ex communi praxi & consuetudine planè consentanea Ecclesiastica pietati. Enimverò si licet privatim orare pro Ethnicis & Publicanis, & quibuscumque infidelibus, quidni etiam pro excommunicatis? Fraternalis charitas id videtur exigere. Hinc licitum est Sacerdoti, ut privata persona est, orare in Missa pro excommunicato, scilicet in illis partibus Missæ, in quibus vel mentaliter orat, ut in *Memento*, vel occultè & secretè.

Ratio est; quia Sacerdos licet ministerium publicum exerceat, haud ideo desinit esse persona privata; nec tenetur toto illo tempore ita gerere munus publicum, ut nequeat tamquam persona privata operari vel successivis morulis, vel simul diversâ intentione: sicut ergo potest pro amicis, vel aliis privatim orare, ita etiam pro excommunicatis, dummodo eos nominatim non exprimat in Canone vel aliis orationibus publicis.

Confirmatur: oratio privata non est proprie communicatio cum illo, pro quo oratur; sed quoddam opus misericordie, seu spiritualis eleemosynæ, quæ ex bonis propriis & privatis non ostenditur aliquo jure prohibita, præsertim quando fit per actum internum vel occultum, ita ut necesse non sit in alterius notitiam devenire.

Dices etiam in *Memento* orat Sacerdos, ut minister publicus Ecclesie; nam in fine illius orationis subjungit: *Pro quibus tibi offerimus, vel, qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis*; quæ verba referuntur ad omnes, pro quibus in *Memento* oraverat.

Respondeo, referri ad eos, qui sunt capaces illius oblationis, vel pro quibus ipse in persona Ecclesie oraverat. Cum quo tamen bene stat, quod oraverit etiam pro aliis tamquam persona privata; in nullo enim actu sic gerit personam publicam, quin simul retineat personam privatam, adeoque licitè possit totum pium opus dicendi Missam, sacrificandi, orandi, &c. per quod habet suum meritum, vel satisfactionem, vel impetrationem ex opere operantis, possit, inquam, offerre privatâ intentione pro excommunicato: quin immò eidem applicare propriam & particularem satisfactionem ex opere operato sibi provenientem ex Sacrificio, vel etiam ex Sacramento, si hic fructus aliis possit communicari (de quo inferius disputo) & nisi aliquid aliud obstat præter censuram, etenim aliunde ex prava dispositione excommunicati posset esse impedimentum, scilicet si in peccato mortali sit, præsertim quoad fructum satisfactionis, ut ex infra dicendis patebit.

Cæterum aliqui eò processerunt, inquit Dicastillo disp. 2. n. 69. ut dixerint pro excommunicatis etiam non toleratis posse Sacerdotem orare oratione publicâ & nomine Ecclesie, Missalq; offerre & suffragia, dummodo tantum id faciat generaliter pro excommunicatis, aut Hæreticis, non nominando aliquem in particulari, nec orando pro illo in particulari. Ita Sylvester verb. Excommunicatio 1. n. 2. & verb. Missa 1. q. 8. puncto 4. Hostiensis & Summa Confessorum, quos ipse citat. Item Tabiena verb. Excommunicatio 1. §. 4. & Armilla n. 9. (alioque refert Avila pro hac opinione; qui tamen id non dicunt) sed cuiuscumque sit, multis videtur, & meritò opinio improbabilis, utpote contra Pontificis definitionem cap. 91. *Si quis Episcopus* 11. q. 3. ubi dicitur non esse obediendum Episcopo præcipienti cantare Missas pro Hæreticis. Huculque Dicastillo.

Sed advertere debuisset, de quibus Hæreticis Papa loquatur. Numquid de vivis? Gratianus refert Decretum Eutychni sub hisce verbis: *Si quis Episcopus aut Abbas Presbytero aut Monacho suo iusserit Missas pro Hæretico cantare, non licet, & non expedit obedire eis*. Cæteri Collectores ad ly Hæreticis, addunt, *mortuis*, quam vocem hic Auctor Glossæ supplevit dicens: *Pro Hæreticis mortuis, quod non licet speciali oratione ut 13. q. 2. Non estimemus; sed pro vivis Hæreticis, & alijs malis etiam speciali oratione licitum est orare, ut 13. q. 2. Pro obcuntibus; sed generali oratione pro omnibus defunctis licitum est orare, ut de Penitentia dist. 2. Falsas, & 2. q. 3. Corripiantur*. Hæc Glossa.

Equidem Ecclesia non solet offerre pro vivis

H h h vis

49. Objectio

Solutio

In omni oratione. Missæ Sacerdos retinet personam privatam.

50.

Aliqui putant Sacerdotem posse pro eis orare etiam oratione publicâ.

Sylvester Hostiensis Tabiena Armilla

sed multis apparet hæc opinio improbabilis, Dicastillo.

51.

Explicatur Decretum Eutychni Papa.

vis Sacrificium, nominando aliquem in particulari, præter Pontificem & loci Ordinarium, Imperatores, Reges, & Principes. Et quid refert illa suppressio nominum in particulari, si alioquin excommunicati sint capaces totius fructus Sacrificii tam ex parte Sacerdotis, quàm universalis Ecclesiæ? Frustra ergo videretur, vel certè parùm utilis illa privatio communium suffragiorum.

Obiectio
solvitur,

§2.
Dicastillo.
Quid si
constet de
reipiscencia
excommuni-
catis?

Si dixeris; Ecclesia orat pro Hæreticis in die Parasceves. Respondeo, Ecclesiam secum pro illa die dispensare: pro aliis diebus non constat.

Notat Dicastillo n. 77. cum aliis, quos citat, non videri improbabile, si constet de reipiscencia excommunicati, posse offerri Missam, vel communia suffragia pro illo, dummodo præcaveatur scandalum: quia præsumi, inquit, potest quòd pia mater Ecclesia (sicut neque ipse Deus) non punit in spiritualibus, nisi contumaces & impenitentes.

Contrà; Ecclesia expressè declarat contrarium cap. A nobis, & cap. Sacris de Sent. excom. Vide suprâ. Et certè quod aliàs periculum scandali, si illa est mens Ecclesiæ? Intellege, quando excommunicatio est publica, de hac enim jura loquuntur, alioquin quando est occulta, & non potest absque nota impetrari absolutio defuncti, non videtur Ecclesia velle ipsum privare communibus suffragiis.

Sed hæc satis de excommunicationis non tolerantis; de tolerantis autem dico:

CONCLUSIO IV.

Probabile est quòd liceat offerre Sacrificium nomine Ecclesiæ pro excommunicatis tolerantis.

§3.
Probatio
Conclus. ex
Conc. Basili.
Lugo.
Suaréz.

Ita Cardinalis Lugo disp. 19. n. 187. cum aliis quos citat contra Suarium disp. 9. de Censuris sect. 2. num. 17. & sequentibus. Ratio Conclusionis desumitur ex Constitutione Concilii Basileensis sess. 20. ad finem, ubi sic legitur: *Ad vitanda scandala & multa pericula, subveniendâq; conscientijs timoratis, statuit etiam, quòd nemo deinceps à communione aliquid in Sacramentorum administratione vel receptione, aut alijs quibuscumque divinis, vel extra, prætextu cuiuscumque sententia, aut censura Ecclesiastica, seu suspensionis, aut prohibitionis ab homine vel à iure generaliter promulgata teneatur abstinere vel aliquem vitare, aut interdictum Ecclesiasticum observare, nisi sententia, prohibitio, suspensio vel censura huiusmodi fuerit in vel contra personam, collegium, Universitatem, Ecclesiam, aut locum certum, aut certam à iudice publicata, vel denunciata specialiter, & expressè, aut si aliquem ita notoriè excommunicationis sententiam consuevit incidisse, quòd nullâ*

possit revivificatione celari, aut aliquo modo iure suffragio excusari. Nam à communione illius abstinere vult iuxta Canonicas sanctiones. Per hoc tamen huiusmodi excommunicatos, suspensos, interdictos, seu prohibitos non intendit in aliquo relevare, nec eis quomodolibet suffragari. Hactenus Concilium.

Ex quo sic argumentor: Extravagans illa (postmodum per universalem Ecclesiam recepta) permittit communicationem cum ejusmodi excommunicatis in quibuscumque divinis vel extra: ergo permittit pro ipsis offerri Sacrificium.

Respondent Adversarii Negando Consequentiam; quia verba, inquit, Extravagantis juxta planum contextum intelligenda sunt de communicatione in divinis Officiis, ut in audienda Missa, & in Horis Canonice publicè recitandis; nam ibi sermo est de hac communicatione externa, non autem de interna per Sacrificium Missæ aut publicas preces.

Quod colligunt, & confirmant ex fundamentali ratione istius Constitutionis, scilicet: *Ad vitanda scandala & multa pericula, subveniendâq; conscientijs timoratis*: nam ad hoc fines neque necessarium, neque utile erat concedere hanc internam communicationem cum excommunicatis. Quia quatenus interior est, invisibilis est, quatenus verò fit per actiones exteriores, semper pendet ex interiori intentione & applicatione, quæ semper potest sine periculo & scandalo fieri pro membris Ecclesiæ ab ea non præcisus, & in particulari fieri potest pro quolibet, de quo non constat excommunicatum esse; vel si dubium sit, subintelligi potest & debet conditio, si ab Ecclesia non sit præcisus: quòd si certè constet illum esse excommunicatum, nihil periculi vel scandali esse potest in non applicandis illis suffragiis communibus per intentionem particularem. Nec pertinet per se loquendo ad favorem & utilitatem ministri offerentis, vel ad conscientia securitatem, ut id facere possit: ergo verosimile non est hoc fuisse in illa Extravagante concessum.

Quòd si in his suffragiis communibus consideremus exteriorem applicationem, quæ in particulari fieri solet, orando nominatim pro aliquo per orationem communem Ecclesiæ in Missa vel Officio publico, hoc etiam modo non pertinet ad scandala vitanda, ut id fieri possit pro quolibet excommunicato in ea Extravagante non excepto; quin potius esset scandalum publicum illo modo orare pro publico Hæretico, vel alio simili, etiam si nominatim declaratus vel nominatus non sit per sententiam specialem.

Sed contrà primò; quæ major ratio scandali in Sacrificio pro excommunicato, quàm in sepultura, dummodo constet Ecclesiam